

Katedra Zarządzania
Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji
Politechnika Łódzka

Wiek emerytalny: problem wieloaspektowy

Filip Chybalski

Agenda

1. Ustawowy (UWE) a efektywny (EWE) wiek emerytalny

2. Wiek emerytalny (WE) a adekwatność dochodowa i stabilność ekonomiczno-finansowa systemu emerytalnego
3. Co różnicuje aktywność zawodową osób starszych w przekroju międzynarodowym?
4. Podsumowanie

1. Ustawowy a efektywny wiek emerytalny

UWE to narzędzie/przyczyna (jedna z wielu), EWE to cel realizowanej polityki. Powinniśmy się skupiać na tym drugim.

2. Wiek emerytalny a adekwatność dochodowa i stabilność ekonomiczno-finansowa systemu emerytalnego

- perspektywa mikro: dwukierunkowa zależność między adekwatnością a EWE;
- wpływ adekwatności na EWE sugeruje, że rola państwa w systemie emerytalnym może mieć wpływ na decyzje jednostek o przechodzeniu na emeryturę...
- ... i faktycznie ma: w przekroju międzynarodowym, większa rola państwa w systemie emerytalnym współwystępuje z niższym UWE i EWE (badania oparte na różnych typologiach porządków emerytalnych) - to ma znaczenie dla stabilności (perspektywa makro).

3. Co różnicuje aktywność zawodową osób starszych w przekroju międzynarodowym?

Wybrane wnioski z badań własnych:

- dane: makropanel dla 21 krajów europejskich, 2008-2014, miary aktywności zawodowej: EWE, EMP55-64, EMP65-74;
- UWE ma znaczenie;
- niska aktywność współwystępuje z gorszym stanem zdrowia;
- rozkład populacji ze względu na wykonywany zawód w dużym stopniu wyjaśnia zmienność EWE w przekroju międzynarodowym.

4. Podsumowanie

- kształtowanie się EWE w krajach OECD (1971-2013) wskazuje na pogarszającą się sytuację młodego pokolenia. Wydatki emerytalne rosną, adekwatność pozostaje dość stabilna, ale pogarsza się stabilność ekonomiczno-finansowa;
- zapewnienie adekwatności w długim okresie wymaga zachowania stabilności (podwyższanie UWE jest konieczne, buduje bowiem racjonalne oczekiwania);
- ważny jest jasny sygnał: żyjemy coraz dłużej i coraz dłużej musimy pracować (Drucker: „The future that has already happened”, 1997). Obniżanie UWE przeczy rzeczywistym uwarunkowaniom;
- same PPK nie rozwiążą problemu prognozowanej malejącej adekwatności dochodowej systemu emerytalnego.

Źródła:

Wyniki badań własnych opisano w:

Chybalski, F. (2018). *Wiek emerytalny z perspektywy ekonomicznej. Studium teoretyczno-empiryczne*. Warszawa: C.H. Beck.

Chybalski, F. (2020). Does the occupational composition of an economy explain cross-country differences in effective retirement age in Europe? (tekst w opracowaniu)

Chybalski, F., & Gumola, M. (2020). Do Demographics Change the Intergenerational Borderline between Working and Retiring Generations? A Cross-national Study for OECD Countries. *Journal of Intergenerational Relationships*.

<https://doi.org/10.1080/15350770.2020.1738304>

a więcej badań można znaleźć na stronie:

Dziękuję za uwagę